

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU
Područni ured Krapina

KLASA: 041-01/20-03/11
URBROJ: 613-04-19-7

Krapina, 6. listopada 2020.

IZVJEŠĆE
O OBAVLJENOJ FINACIJSKOJ REVIZIJI
HRVATSKE NARODNE STRANKE – LIBERALNI DEMOKRATI ZA 2019.

SADRŽAJ

stranica

I.	MIŠLJENJE	1
II.	PODACI O STRANCI	3
	Djelokrug i unutarnje ustrojstvo	3
	Planiranje	5
	Financijski izvještaji	6
III.	REVIZIJA ZA 2019.	16
	Ciljevi i područja revizije	16
	Kriteriji za izražavanje mišljenja	16
	Metode i postupci revizije	17
	Nalaz za 2019.	18
	Provedba naloga i preporuka	19

I. MIŠLJENJE

Na temelju odredaba članka 19. i 21. Zakona o Državnom uredu za reviziju (Narodne novine 25/19), obavljena je financijska revizija Hrvatske narodne stranke – liberalni demokrati (dalje u tekstu: Stranka) za 2019.

Predmet revizije bili su godišnji financijski izvještaji, i to: Bilanca, Izvještaj o prihodima i rashodima, Bilješke uz Bilancu i Bilješke uz Izvještaj o prihodima i rashodima, Financijski plan, Program rada te Izvještaj o primljenim donacijama tijekom godine. Osim godišnjih financijskih izvještaja, predmet revizije bila je i usklađenost poslovanja Stranke sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima koji imaju značajan utjecaj na poslovanje. Revizijom usklađenosti poslovanja obuhvaćena su sljedeća područja: djelokrug i unutarnje ustrojstvo, sustav unutarnjih kontrola, planiranje, prihodi, rashodi te imovina, obveze i vlastiti izvori.

Revizija je planirana i obavljena u cilju izražavanja mišljenja jesu li financijski izvještaji u svim značajnim odrednicama sastavljeni u skladu s primjenjivim okvirom financijskog izvještavanja, a poslovanje usklađeno sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima.

O financijskim izvještajima i usklađenosti poslovanja izražena su bezuvjetna mišljenja.

Revizija je obavljena na način i prema postupcima utvrđenim Okvirom profesionalnih načela, standarda i smjernica Međunarodne organizacije vrhovnih revizijskih institucija (INTOSAI) (Narodne novine 17/20) i Kodeksom profesionalne etike državnih revizora.

A) BEZUVJETNO MIŠLJENJE O FINACIJSKIM IZVJEŠTAJIMA

Prema mišljenju Državnog ureda za reviziju, financijski izvještaji Stranke za 2019. sastavljeni su u svim značajnim odrednicama u skladu s odredbama Zakona o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referenduma te Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija.

Osnova za izražavanje bezuvjetnog mišljenja o financijskim izvještajima

Mišljenje o financijskim izvještajima izraženo je u skladu s ISSAI 200 Temeljnim načelima financijske revizije i pripadajućim revizijskim standardima.

Za izražavanje mišljenja pribavljeni su dostatni i primjereni revizijski dokazi.

Provjerom financijskih izvještaja u odnosu na kriterije za izražavanje mišljenja nisu utvrđene značajnije nepravilnosti.

B) BEZUVJETNO MIŠLJENJE O USKLAĐENOSTI POSLOVANJA

Prema mišljenju Državnog ureda za reviziju, poslovanje Stranke za 2019. u svim značajnim odrednicama obavljano je u skladu sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima, navedenim u poglavlju III. REVIZIJA ZA 2019. pod naslovom Kriteriji za izražavanje mišljenja.

Osnova za izražavanje bezuvjetnog mišljenja o usklađenosti poslovanja

Mišljenje o usklađenosti poslovanja izraženo je u skladu s ISSAI 400 Načelima revizije usklađenosti i pripadajućim revizijskim standardima.

Za izražavanje mišljenja pribavljeni su dostatni i primjereni revizijski dokazi.

Provjerom usklađenosti poslovanja u odnosu na kriterije za izražavanje mišljenja nisu utvrđene značajnije nepravilnosti.

Obveze Stranke

Stranka je obvezna pripremiti, sastaviti i objaviti financijske izvještaje u skladu s primjenjivim okvirom financijskog izvještavanja, uspostaviti unutarnje kontrole u cilju sastavljanja financijskih izvještaja bez pogrešnog iskazivanja zbog prijevare ili pogreške te namjenski i svrhovito koristiti sredstva i voditi poslovanje usklađeno sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima.

Obveze Državnog ureda za reviziju

U skladu s Međunarodnim standardima vrhovnih revizijskih institucija (ISSAI), cilj revizije je steći razumno uvjerenje jesu li financijski izvještaji kao cjelina sastavljeni bez značajno pogrešnog iskazivanja podataka zbog prijevare ili pogreške, provjeriti usklađenost poslovanja sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima te sastaviti izvješće o obavljenoj reviziji. Razumno uvjerenje je visoka razina uvjerenja, ali nije jamstvo da će revizija obavljena u skladu s Međunarodnim standardima vrhovnih revizijskih institucija (ISSAI) uvijek otkriti značajno pogrešno iskazivanje kada ono postoji, jer se revizija obavlja na temelju uzorka.

Obavljanjem revizije, državni revizori procjenjuju rizike značajno pogrešnog iskazivanja podataka u financijskim izvještajima te rizike da se poslovanje ne vodi u skladu sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima. Na temelju procjene rizika određuju revizijski pristup i postupke te pribavljaju dostatne i primjerene revizijske dokaze koji osiguravaju osnovu za izražavanje mišljenja. Također, provjeravaju unutarnje kontrole značajne za pripremu, sastavljanje i objavu financijskih izvještaja te unutarnje kontrole koje osiguravaju usklađenost poslovanja.

Državni ured za reviziju izražava mišljenje o financijskim izvještajima i mišljenje o usklađenosti poslovanja sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima, navedenim u poglavlju III. REVIZIJA ZA 2019. pod naslovom Kriteriji za izražavanje mišljenja.

II. PODACI O STRANCI

Djelokrug i unutarnje ustrojstvo

Stranka je svojstvo pravne osobe stekla u listopadu 1990. upisom u Registar političkih stranaka pod nazivom Hrvatska narodna stranka, kojoj je u veljači 2005. pristupila stranka Libra te od lipnja 2005. djeluje pod nazivom Hrvatska narodna stranka – liberalni demokrati. Sjedište Stranke je Kneza Mislava 8, Zagreb. Djelokrug Stranke određen je Statutom i Programom Stranke, a rad i djelovanje Stranke su javni. Stranka u skladu s ciljevima, utvrđenim Programom Stranke i Statutom, sudjeluje u oblikovanju i izražavanju političke volje građana u cilju izgradnje i unaprjeđenja demokratskog višestranačkog sustava. Zalaže se za razvitak Republike Hrvatske putem sudjelovanja u stvaranju i oblikovanju političke volje naroda, zauzimanja političkih stavova o svim bitnim pitanjima javnog života te poticanja njihova optimalnog rješavanja, sudjelovanja u izborima za predstavnička tijela građana na svim razinama u Republici Hrvatskoj, davanja smjernica svojim predstavnicima izabranim u predstavnička i izvršna tijela državne vlasti i jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, praćenje rada državnih tijela te nositelja javnih i društvenih ovlasti.

Statut je najviši normativni akt kojim se uređuje unutarnje ustrojstvo i djelovanje Stranke, čije su zadnje izmjene donesene u travnju 2016. Na temelju odredbi Statuta doneseni su sljedeći interni akti: Pravilnik o radu, Pravilnik o članstvu Stranke, Pravilnik o kandidiranju i izborima za tijela Stranke, Pravilnik o financijskom poslovanju (kojim je određeno financijsko i materijalno poslovanje), Pravilnik o ustroju Središnjeg ureda, Pravilnik o radu sudova časti (kojim se propisuje ustroj sudova časti u županijskim organizacijama i središnjici Stranke te postupak provođenja stranačke stege), Poslovnik o radu Središnjeg odbora (kojim se uređuje sastav, način konstituiranja, ovlasti te način rada i odlučivanja Središnjeg odbora) te Poslovnik o radu Nadzornog odbora.

Stranka je u 2014. donijela Načela djelovanja članova Stranke, kojima je utvrđeno etičko ponašanje članova Stranke i temeljne vrijednosti politike Stranke (sloboda, stručnost, poduzetništvo, odvažnost, dosljednost, angažiranost, pristupačnost, različitost i solidarnost te poštovanje temeljnih načela liberalizma i odgovornog javnog djelovanja). Pravila ponašanja uređena su Statutom te Pravilnikom o radu sudova časti Stranke. Načela djelovanja članova Stranke i Statut javno su objavljeni, tiskani te distribuirani svim podružnicama Stranke. Oblici povrede službene dužnosti vezane uz neetično ponašanje u Stranci nisu utvrđeni. Slučajeve neprihvatljivog ponašanja, ako bi do njih došlo, rješavaju sudovi časti Stranke. Za promidžbu primjene visokih etičkih standarda, Politička akademija Stranke svake godine održava seminar o etičkim standardima i općim pravilima uljuđenog ponašanja.

Stranka je organizirana prema teritorijalnom načelu, a članovi Stranke mogu se unutar Stranke organizirati prema interesnoj osnovi. Teritorijalnu organizaciju Stranke čine podružnice s ograncima, županijske organizacije i regionalni savezi, koji su dužni poštovati odluke Središnjeg odbora i Predsjedništva Stranke. Podružnica je temeljna organizacijska jedinica koja nema status pravne osobe. Osniva se za područje općine ili grada, a u Gradu Zagrebu podružnice se osnivaju za područje gradske četvrti. Koncem 2019. Stranka ima 505 podružnica. Ogranak se osniva na području jedinice mjesne samouprave ili općine u kojoj ne postoji podružnica Stranke. Županijske organizacije ustrojene su na području županija, prema administrativno-teritorijalnoj podjeli Republike Hrvatske, a čine ih podružnice i ogranci na području županije. Gradska organizacija Grada Zagreba ima status županijske organizacije.

Regionalni savezi su koordinacijsko-organizacijska tijela koja povezuju stranačke županijske organizacije prema tradicionalnim osobitostima regija. Ustrojeno je pet regionalnih saveza. Računovodstvene poslove za Stranku u cjelini i po podružnicama obavlja knjigovodstveni servis.

Za obavljanje poslova iz djelokruga Stranke ustrojena su sljedeća tijela: Sabor, Središnji odbor, Predsjedništvo, predsjednik, glavni tajnik te Nadzorni odbor. Mandat članova tijela je četiri godine. U Stranci djeluju sudovi časti, Odbor za Statut, koordinacija interesnih odbora, Politička akademija i Savjet Stranke kao političko savjetodavno tijelo.

Sabor je najviše programsko, statutarno i izborno tijelo Stranke, a može biti izborni ili izvještajno-tematski. Izborni Sabor održava se u pravilu jednom u četiri godine, a obvezno nakon izbora zastupnika u Hrvatski sabor. Sabor čine predsjednik i dva potpredsjednika Stranke, članovi Središnjeg odbora, Predsjedništva i Nadzornog odbora, glavni tajnik Stranke, predsjednici podružnica, predsjednici županijskih organizacija, saborski zastupnici i članovi Vlade Republike Hrvatske iz redova Stranke, zastupnici u Europskom parlamentu iz redova Stranke, općinski načelnici, gradonačelnici, župani i njihovi zamjenici iz redova Stranke te izabrani predstavnici podružnica. Sabor donosi Program i Statut Stranke, odluke, deklaracije i druge akte iz svoje nadležnosti, raspravlja i donosi odluku o prestanku rada Stranke ili njezinu spajanju s drugim političkim strankama, utvrđuje opću politiku, smjernice i stajališta Stranke, razmatra i ocjenjuje cjelokupno djelovanje Stranke, raspravlja i prihvaća izvješće o radu središnjih tijela Stranke te obavlja i druge poslove utvrđene Poslovníkom i Statutom.

Središnji odbor predstavlja najviše političko i programsko tijelo Stranke između dva zasjedanja Sabora, koji čine članovi Predsjedništva, predsjednici županijskih organizacija, zastupnici u Hrvatskom saboru, ministri, državni tajnici te direktori državnih poduzeća iz redova Stranke, po jedan predstavnik iz županijske organizacije na svakih 400 članova županijske organizacije, dvije predstavnice Ženske inicijative Stranke, dva predstavnika Mladih Stranke te 15 članova Stranke koje bira Središnji odbor Stranke na prijedlog predsjednika Stranke. Središnji odbor odgovara za provođenje odluka Sabora Stranke, donosi odluke i zaključke te daje preporuke i smjernice Predsjedništvu Stranke, odlučuje o povezivanju i suradnji s drugim političkim strankama ili nepolitičkim organizacijama te učlanjenju Stranke u međunarodne organizacije, raspravlja i odlučuje o koaliciji Stranke na državnoj razini, utvrđuje kandidate za Hrvatski sabor, Vladu Republike Hrvatske i tijela Stranke te obavlja druge poslove predviđene Poslovníkom i Statutom.

Predsjedništvo je najviše izvršno-političko tijelo Stranke, koje čine predsjednik, dva potpredsjednika i počasni predsjednik Stranke, predsjednik Središnjeg odbora Stranke, predsjednik Savjeta Stranke, predsjednik Vlade Republike Hrvatske iz redova Stranke, predsjednik Kluba zastupnika Stranke u Hrvatskom saboru, glavni tajnik Stranke, predsjednici regionalnih saveza Stranke, glasnogovornik Stranke, predsjednik Mladih Stranke, predsjednica Ženske inicijative, voditelj Političke akademije te devet članova koje bira Središnji odbor Stranke. Predsjedništvo provodi Program Stranke te odluke Sabora i Središnjeg odbora Stranke, utvrđuje nacrt izmjena Programa Stranke, Statuta i Pravilnika Stranke, koordinira rad regionalnih saveza i županijskih organizacija, analizira, raspravlja i zauzima stajališta o aktualnim političkim pitanjima, predlaže financijski plan, završni račun, upravlja imovinom Stranke i odgovara za njezino korištenje te obavlja i druge poslove predviđene Poslovníkom i Statutom.

Predsjednik rukovodi, predstavlja i zastupa Stranku, izvršava i provodi odluke nadležnih tijela Stranke te odlučuje o tekućim poslovima vezanim za neposredno upravljanje. Za svoj rad odgovara Saboru i Središnjem odboru Stranke. Od prosinca 2017. do svibnja 2020. predsjednik Stranke bio je Ivan Vrdoljak, a od svibnja 2020. je Predrag Štromar.

Glavni tajnik organizira i koordinira rad Stranke, materijalno-financijsko poslovanje, odgovoran je za unaprjeđenje organizacijske stranačke strukture i unutarstranačke komunikacije, izvršenje odluka izvršnih tijela i za rad Središnjeg ureda. Za svoj rad odgovara Središnjem odboru i predsjedniku Stranke.

Nadzorni odbor ima pet članova. Ocjenjuje zakonitost i statutarnost rada Stranke i svih stranačkih tijela te materijalno i financijsko poslovanje. Za svoj rad odgovara Saboru Stranke. Nadzorni odbori osnovani su u središnjici Stranke, podružnicama i županijskim organizacijama.

Sudovi časti osnivaju se na razini županijskih organizacija i na razini središnjice Stranke. Odluka Suda časti na razini središnjice je konačna.

Politička akademija je tijelo čije je djelovanje usmjereno na dodatnu edukaciju i političko obrazovanje članova Stranke.

Savjet Stranke je političko-savjetodavno tijelo koje raspravlja o političkim pitanjima, programu i strategiji djelovanja Stranke, razmatra i zaključuje o svim pitanjima i aspektima društveno-političkog života, predlaže inicijative te daje preporuke i mišljenja pomažući u radu tijelima Stranke.

Izvori financiranja su prihodi iz proračuna, članarine, dobrovoljni priloz (donacije) te drugi prihodi.

Stranka koncem 2019. ima 26 zaposlenika, od čega 24 na neodređeno i dva na određeno radno vrijeme (također ima četiri osobe na stručnom osposobljavanju).

Planiranje

Financijski plan za 2019. donesen je i usvojen u listopadu 2018. na sjednicama Središnjeg odbora i Predsjedništva Stranke. Ukupni prihodi planirani su u iznosu od 8.250.000,00 kn, rashodi u iznosu od 7.709.000,00 kn te višak prihoda u iznosu od 541.000,00 kn.

Donesena je Izmjena Financijskog plana u prosincu 2019, kojom su prihodi planirani u iznosu od 7.765.000,00 kn, što je manje za 485.000,00 kn ili 5,8 %, rashodi u iznosu od 7.125.000,00 kn, što je manje za 584.000,00 kn ili 7,6 % te višak prihoda u iznosu od 640.000,00 kn, što je više za 99.000,00 kn ili 18,3 % u odnosu na Financijski plan. Planirani prihodi odnose se na prihode iz proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i državnog proračuna u iznosu od 5.400.000,00 kn, prihode od dobrovoljnih priloga (donacija) u iznosu od 1.200.000,00 kn, prihode od članskih doprinosa u iznosu od 750.000,00 kn, prihode od članarina u iznosu od 165.000,00 kn te druge prihode u iznosu od 250.000,00 kn.

Planirani rashodi odnose se na materijalne rashode u iznosu od 4.003.000,00 kn, rashode za zaposlene u iznosu od 2.700.000,00 kn, rashode amortizacije u iznosu od 210.000,00 kn, druge rashode u iznosu od 100.000,00 kn, financijske rashode u iznosu od 72.000,00 kn i rashode za donacije (pomoći) u iznosu od 40.000,00 kn. Financijskim planom i Izmjenama Plana obuhvaćene su sve vrste prihoda i rashoda.

Skreće se pozornost da je odredbom članka 50. Zakona o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referenduma (Narodne novine 29/19 i 98/19), koji je stupio na snagu 24. ožujka 2019., propisano da su političke stranke koje vode dvojno knjigovodstvo dužne financijski plan za iduću kalendarsku godinu sastaviti u skladu s propisima kojima se uređuje financijsko poslovanje i računovodstvo neprofitnih organizacija. Odredbom članka 5. Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija (Narodne novine 121/14), propisano je da se financijski plan neprofitne organizacije sastoji od plana prihoda i rashoda, plana zaduživanja i otplata te obrazloženja financijskog plana. Odredbama članka 17. Pravilnika o sustavu financijskog upravljanja i kontrola te izradi i izvršavanju financijskih planova neprofitnih organizacija (Narodne novine 119/15), propisano je da se obrazloženje financijskog plana sastoji od obrazloženja skupina prihoda i rashoda te programa, aktivnosti i projekata, koji se planiraju provoditi u godini za koju se donosi financijski plan. Obrazloženje programa, aktivnosti i projekata mora sadržavati poveznicu s programom rada i potrebnim sredstvima za njihovu provedbu.

Ostvarenje plana prati se i analizira tijekom godine na sjednicama Predsjedništva, Središnjeg i Nadzornog odbora Stranke. Realizaciju Financijskog plana i programskih aktivnosti Stranke usvojio je Središnji odbor u ožujku 2020.

Godišnji program rada Stranke sadrži opće odrednice i smjernice, aktivnosti organizacijskih jedinica Stranke, aktivnosti središnjih tijela Stranke i drugo. U okviru redovnog političkog djelovanja Stranka je planirala održavanje javnih skupova, tribina i okruglih stolova, medijske aktivnosti (priopćenja, izjave, reagiranja, tiskovne konferencije, društvene mreže) te redovite aktivnosti koje provode organizacijski oblici Stranke (akcije u lokalnoj zajednici, tradicionalne manifestacije). Za 2019., većina aktivnosti usmjerena je na organizacijsko jačanje Stranke, povećanje broja članova te osnaživanje organizacijskih oblika Stranke. Godišnji program rada Stranke sadrži predviđena financijska sredstva po aktivnostima i nositeljima aktivnosti, kao i ukupna financijska sredstva potrebna za realizaciju aktivnosti. Aktivnosti su obavljene u skladu s Financijskim planom i Programom rada.

Financijski izvještaji

Stranka vodi poslovne knjige i sastavlja financijske izvještaje prema odredbama Zakona o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referenduma te propisima o računovodstvu za neprofitne organizacije.

Sastavljeni su sljedeći financijski izvještaji: Bilanca, Izvještaj o prihodima i rashodima, Bilješke uz Bilancu i Bilješke uz Izvještaj o prihodima i rashodima. Financijski izvještaji, Godišnji program rada i Financijski plan za 2019. te Izvješće o primljenim donacijama tijekom 2019. u propisanom roku dostavljeni su Državnom uredu za reviziju i Državnom izbornom povjerenstvu unosom u informacijski sustav za nadzor financiranja i objavljeni su na mrežnim stranicama Državnog izbornog povjerenstva. Objavljeni podaci istovjetni su podacima evidentiranim u poslovnim knjigama Stranke.

a) Izvještaj o prihodima i rashodima

Prema podacima iz Izvještaja o prihodima i rashodima za 2019., ukupni prihodi ostvareni su u iznosu od 7.756.726,00 kn, što je 271.314,00 kn ili 3,4 % manje u odnosu na prethodnu godinu. Ostvareni ukupni prihodi su u odnosu na planirane manji za 8.274,00 kn ili 0,1 %.

U tablici broj 1 daju se podaci o ostvarenim prihodima.

Tablica broj 1

Ostvareni prihodi

u kn

Redni broj	Prihodi	Ostvareno za 2018.	Ostvareno za 2019.	Indeks (3/2)
	1	2	3	4
1.	Prihodi iz državnog proračuna	3.358.352,00	3.524.763,00	105,0
2.	Prihodi iz proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave	1.946.817,00	1.893.283,00	97,3
3.	Prihodi od članarina	813.857,00	911.740,00	112,0
4.	Prihodi od dobrovoljnih priloga (donacija)	1.561.900,00	1.173.556,00	75,1
5.	Drugi prihodi	347.114,00	253.384,00	73,0
	Ukupni prihodi	8.028.040,00	7.756.726,00	96,6

U odnosu na prethodnu godinu vrijednosno značajnije smanjenje prihoda odnosi se na prihode od dobrovoljnih priloga (donacija) koji su ostvareni 388.344,00 kn ili 24,8 % manje.

– Prihodi iz državnog proračuna

Prihodi iz državnog proračuna za redovito godišnje financiranje Stranke ostvareni su u iznosu od 3.524.763,00 kn i čine 45,4 % ukupno ostvarenih prihoda. Ostvareni su u skladu s odredbama Zakona o financiranju političkih aktivnosti i izborne promidžbe (Narodne novine 24/11, 61/11, 27/13, 48/13 – pročišćeni tekst, 2/14 – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 96/16 i 70/17), koji je bio na snazi do 24. ožujka 2019., i Zakona o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referenduma, koji je na snazi od 24. ožujka 2019., prema kojima pravo na redovito godišnje financiranje iz sredstava državnog proračuna imaju političke stranke koje imaju zastupnika u Hrvatskom saboru i nezavisni zastupnici koji su izabrani s nezavisnih lista. U skladu s odredbama navedenog Zakona, Odbor za Ustav, Poslovnik i politički sustav Hrvatskog sabora donio je u siječnju 2019. Odluku o raspoređivanju sredstava za rad političkih stranaka i nezavisnih zastupnika za 2019. (Narodne novine 8/19), prema kojoj su Stranci za devet zastupničkih mjesta (šest zastupnica i tri zastupnika) raspoređena sredstva u iznosu od 3.524.763,00 kn, tromjesečno na središnji račun Stranke u iznosu od 881.191,00 kn.

– Prihodi iz proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave

Prihodi iz proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave ostvareni su u iznosu od 1.893.283,00 kn, što je 24,4 % ukupno ostvarenih prihoda. Ostvareni su prema odredbama Zakona o financiranju političkih aktivnosti i izborne promidžbe, koji je bio na snazi do 24. ožujka 2019., Zakona o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referenduma, koji je na snazi od 24. ožujka 2019., te na temelju pojedinačnih odluka o financiranju Stranke iz proračuna jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Pravo na redovito godišnje financiranje iz sredstava proračuna jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave imaju političke stranke koje imaju člana u predstavničkom tijelu jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave i nezavisni članovi predstavničkih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave koji su izabrani s nezavisnih lista. Stranka je ustrojila evidenciju o naplati prihoda iz proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave u čija su tijela imenovani pojedini članovi Stranke. Prema evidenciji, Stranka u predstavničkim tijelima 184 jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave ima 415 vijećnika. Odluke o financiranju redovne djelatnosti iz sredstava jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave dostavile su 184 jedinice lokalne (regionalne) samouprave. Potraživanja za prihode iz proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave evidentirana su u poslovnim knjigama i iskazana su u financijskim izvještajima u iznosu od 93.862,00 kn. Sredstva iz proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave doznačena su na žiroračune organizacijskih jedinica, u različitim intervalima, jednom ili više puta tijekom godine.

– Prihodi od članarina

Prihodi od članarina ostvareni su u iznosu od 911.740,00 kn i čine 11,8 % ukupno ostvarenih prihoda. Odnose se na prihode od članskih doprinosa u iznosu od 746.210,00 kn i članarina u iznosu od 165.530,00 kn. Ostvareni su prema odredbama Zakona o financiranju političkih aktivnosti i izborne promidžbe, koji je bio na snazi do 24. ožujka 2019., Zakona o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referenduma, koji je na snazi od 24. ožujka 2019., Statuta i Pravilnika o financijskom poslovanju Stranke. Stranka je koncem 2019. imala 35 367 članova. Pravilnikom o financijskom poslovanju utvrđeni su iznosi članarina, i to u visini od 5,00 kn mjesečno za članove Stranke koji nisu članovi središnjih tijela, za učenike, studente i umirovljenike čija mirovina iznosi do 2.500,00 kn mjesečno te u visini od 10,00 kn mjesečno za zaposlene i umirovljenike čija mirovina iznosi više od 2.500,00 kn mjesečno. Članovi središnjih tijela Stranke plaćaju članarinu 80,00 kn mjesečno. Članovi Stranke koji su nezaposleni, korisnici socijalne pomoći ili su bez primanja, kao i počasni dužnosnici i članovi, oslobođeni su plaćanja članarine.

Prihodi od članskih doprinosa ostvaruju se mjesečnim uplatama ministara u Vladi Republike Hrvatske i zastupnika u Hrvatskom saboru u iznosu od 1.000,00 kn te drugih dužnosnika uplatama u visini od 5,0 % njihove mjesečne plaće. Dužnosnici koji primaju naknadu plaćaju članski doprinos u visini od 25,0 % njihove naknade. Prema evidenciji, Stranka u 2019. ima 26 dužnosnika. Stranka je u skladu s odredbama Pravilnika o načinu vođenja evidencija i izdavanja potvrda o primitku dobrovoljnih priloga (donacija) i članarina, izvještajima o primljenim donacijama za financiranje izborne promidžbe i izvještajima o troškovima (rashodima) izborne promidžbe te financijskim izvještajima za financiranje izborne promidžbe (Narodne novine 50/11, 93/11 i 55/13), koji je bio na snazi do 1. kolovoza 2019., i Pravilnika o načinu vođenja evidencija, izdavanja potvrda te unosa izvješća o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referenduma u informacijski sustav za nadzor financiranja (Narodne novine 71/19), koji je na snazi od 1. kolovoza 2019., vodila evidencije o primljenim članarinama i članskim doprinosima od 1. siječnja do 31. prosinca 2019. te izdavala potvrde o primljenim članarinama i članskim doprinosima.

Stranka u poslovnim knjigama ne evidentira potraživanja od članarina i članskih doprinosa. Prema obrazloženju Stranke, koncem svibnja 2016. donesene su Izmjene Pravilnika o financijskom poslovanju Stranke, kojima se članovima preporučuje plaćanje članarine u skladu s mogućnostima i članskih doprinosa, ali plaćanje članarine i članskih doprinosa ne predstavlja obvezu, odnosno ne stvara potraživanje prema članovima koji članarinu i članske doprinose ne plaćaju.

– Prihodi od dobrovoljnih priloga (donacija)

Prihodi od dobrovoljnih priloga (donacija) ostvareni su u iznosu od 1.173.556,00 kn i čine 15,1 % ukupno ostvarenih prihoda. Odnose se na dobrovoljne priloge (donacije) od 53 fizičke osobe u iznosu od 772.556,00 kn (za redovno poslovanje 632.000,00 kn te izbornu promidžbu 140.556,00 kn) i od 16 pravnih osoba u iznosu od 401.000,00 kn (redovno poslovanje 361.000,00 kn te izbornu promidžbu 40.000,00 kn). Dobrovoljni prilogi (donacije) ostvareni su u novcu u iznosu od 1.127.950,00 kn i u naravi u iznosu od 45.606,00 kn. Dobrovoljni prilogi (donacije) ostvareni su na temelju odredbi članaka 10. i 11. Zakona o financiranju političkih aktivnosti i izborne promidžbe, koji je bio na snazi do 24. ožujka 2019., i članka 18. Zakona o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referenduma, koji je na snazi od 24. ožujka 2019., a pojedinačni iznosi primljenih dobrovoljnih priloga (donacija) u skladu su s iznosima koji su propisani odredbama navedenih zakona. Za primljene dobrovoljne priloge (donacije) izdavane su potvrde te je vođena propisana evidencija.

– Drugi prihodi

Drugi prihodi ostvareni su u iznosu od 253.384,00 kn i čine 3,3 % ukupno ostvarenih prihoda. Odnose se na prihode od kotizacija u iznosu od 125.320,00 kn, od povrata u iznosu od 94.264,00 kn (bolovanje u iznosu od 45.863,00 kn te povrat troškova od Hrvatskog zavoda za zapošljavanje za osobe na stručnom osposobljavanju u iznosu od 37.175,00 kn, režijskih troškova u iznosu od 9.987,00 kn, više uplaćenih sredstava i odobrenje po računu u iznosu od 1.239,00 kn), jedinica lokalne (regionalne) samouprave iz prijašnjih godina u iznosu od 20.289,00 kn, otpisa obveza u iznosu od 13.411,00 kn te od prodaje dugotrajne imovine u iznosu od 100,00 kn.

Prema podacima iz Izvještaja o prihodima i rashodima za 2019., ukupni rashodi ostvareni su u iznosu od 7.138.842,00 kn, što je 17.902,00 kn ili 0,3 % više u odnosu na prethodnu godinu. Ostvareni ukupni rashodi su u odnosu na planirane veći za 13.842,00 kn ili 0,2 %.

U tablici broj 2 daju se podaci o ostvarenim rashodima.

Tablica broj 2

Ostvareni rashodi

u kn

Redni broj	Rashodi	Ostvareno za 2018.	Ostvareno za 2019.	Indeks (3/2)
	1	2	3	4
1.	Rashodi za zaposlene	3.214.200,00	2.707.672,00	84,2
2.	Materijalni rashodi	3.226.310,00	4.012.446,00	124,4
2.1.	Rashodi za promidžbu i informiranje	423.921,00	1.545.423,00	364,6
2.2.	Drugi materijalni rashodi	2.802.389,00	2.467.023,00	88,0
3.	Rashodi amortizacije	232.505,00	206.922,00	89,0
4.	Financijski rashodi	118.272,00	71.027,00	60,1
5.	Rashodi za donacije (pomoći)	17.109,00	39.450,00	230,6
6.	Drugi rashodi	312.544,00	101.325,00	32,4
	Ukupni rashodi	7.120.940,00	7.138.842,00	100,3
	Ukupni prihodi (veza Tablica broj 1)	8.028.040,00	7.756.726,00	96,6
	Višak prihoda	907.100,00	617.884,00	68,1

U odnosu na prethodnu godinu, vrijednosno značajnije smanjeni su rashodi za zaposlene za 506.528,00 kn ili 15,8 %, zbog dvije zaposlenice na rodiljnom dopustu.

Vrijednosno značajnije povećani su rashodi za promidžbu i informiranje za 1.121.502,00 kn ili 264,6 %, zbog troškova održavanja izbora članova u Europski parlament iz Republike Hrvatske.

Stranka je otvorila poseban račun za financiranje troškova izborne promidžbe. Na posebnom računu za financiranje troškova izborne promidžbe političke stranke, nakon završetka svih transakcija, preostala su neutrošena sredstva u iznosu od 1.016,00 kn. Stranka je navedeni račun zatvorila u srpnju 2019., podmirila naknadu poslovnoj banci u iznosu od 361,00 kn, a sredstva u iznosu od 655,00 kn prenesena su na redovni račun Stranke. Podaci iskazani u financijskim izvještajima i evidentirani u poslovnim knjigama istovjetni su s podacima iskazanim u financijskom izvještaju o financiranju izborne promidžbe, izvještaju o primljenim donacijama za financiranje izborne promidžbe te izvještaju o primljenim donacijama za potporu političkog djelovanja. Godišnji financijski izvještaji obuhvaćaju i podatke o financiranju izborne promidžbe (prihodi i rashodi za financiranje izborne promidžbe).

— Rashodi za zaposlene

Rashodi za zaposlene ostvareni su u iznosu od 2.707.672,00 kn i čine 37,9 % ukupno ostvarenih rashoda. Odnose se na rashode za plaće u iznosu od 2.307.848,00 kn, doprinose na plaće u iznosu od 371.104,00 kn te na doprinose za mirovinsko i zdravstveno osiguranje osobama na stručnom osposobljavanju u iznosu od 28.720,00 kn. Plaće su obračunane i isplaćene u skladu sa zakonima i drugim propisima koji se odnose na obračun i isplatu plaća. Utvrđene su ugovorima o radu i odlukama glavnog tajnika, u brutoiznosima. Doprinosi, porezi i prirez plaćeni su u propisanim rokovima i evidentirani su u poslovnim knjigama na propisani način.

— Rashodi za promidžbu i informiranje

Rashodi za promidžbu i informiranje ostvareni su u iznosu od 1.545.423,00 kn i čine 21,6 % ukupno ostvarenih rashoda, od čega se na izbornu promidžbu za izbor članova u Europski parlament iz Republike Hrvatske odnosi 1.030.739,00 kn, a na promidžbu za redovno poslovanje 514.684,00 kn.

Rashodi za izbornu promidžbu za izbor članova u Europski parlament iz Republike Hrvatske u iznosu od 1.030.739,00 kn odnose se na rashode za usluge oglašavanja u iznosu od 638.888,00 kn, zakup prostora, dvorana, opreme i plakatnih površina u iznosu od 144.466,00 kn, usluge promocije na društvenim mrežama i digitalnim platformama u iznosu od 80.331,00 kn, poštanske usluge u iznosu od 79.715,00 kn, grafičke usluge u iznosu od 57.355,00 kn, reprezentaciju u iznosu od 13.160,00 kn, računalne usluge u iznosu od 12.500,00 kn, usluge prijevoza u iznosu od 2.000,00 kn, usluge izrade fotografija u iznosu od 2.000,00 kn te usluge platnog prometa u iznosu od 324,00 kn.

Rashodi za promidžbu i informiranje za redovno poslovanje u iznosu od 514.684,00 kn odnose se na usluge promidžbe i informiranja (troškove održavanja sportskih igara, usluge oglašavanja putem medija, zakup plakatnih površina za redovitu promociju aktivnosti i uspjeha dužnosnika Stranke, čestitke, održavanje maratona, organiziranje i vođenje političke akademije, reklame, medijsko praćenje, izradu internetske stranice, promicanje javnosti rada, predstave za djecu, turnir u kuglanju te dane otvorenih vrata) u iznosu od 376.621,00 kn, nabavu promidžbenog materijala (šalovi, kape, upaljači, letci, ruže, licitarska srca i drugi promidžbeni materijal) u iznosu od 123.656,00 kn te rashode za pretplate na dnevni i tjedni tisak u iznosu od 14.407,00 kn.

– Drugi materijalni rashodi

Drugi materijalni rashodi ostvareni su u iznosu od 2.467.023,00 kn i čine 34,6 % ukupno ostvarenih rashoda. Odnose se na rashode za usluge u iznosu od 1.609.744,00 kn, materijal i energiju u iznosu od 368.232,00 kn, druge nespomenute materijalne rashode u iznosu od 314.440,00 kn, naknade članovima u predstavničkim i izvršnim tijelima, povjerenstvima i drugo u iznosu od 110.760,00 kn te na naknade troškova zaposlenima u iznosu od 63.847,00 kn.

Vrijednosno značajniji su rashodi za usluge u iznosu od 1.609.744,00 kn, što je 22,6 % ukupno ostvarenih rashoda. Odnose se na zakupnine i najamnine (zakup poslovnih prostora i opreme) u iznosu od 423.064,00 kn, druge usluge (između ostalog, knjigovodstvene, grafičke, tiskarske i usluge kopiranja) u iznosu od 417.857,00 kn, usluge telefona, pošte i prijevoza u iznosu od 372.466,00 kn, intelektualne i osobne usluge (usluga rada s članovima Stranke na vanjskoj i unutarnjoj komunikaciji te na vođenju procesa kampanje za parlamentarne izbore, vođenje društvenih mreža, savjetovanje, komunikacijski treninzi, usluge odvjetnika, autorski honorar) u iznosu od 168.481,00 kn, komunalne usluge u iznosu od 141.678,00 kn, usluge tekućeg i investicijskog održavanja u iznosu od 53.819,00 kn te računalne usluge u iznosu od 32.379,00 kn. Rashodi za zakup poslovnih prostora odnose se na zakup poslovnih prostora koje koriste organizacijske jedinice. Prema tabličnom pregledu poslovnih prostora u zakupu, Stranka ima 50 poslovnih prostora u zakupu. Navedeni pregled sadrži podatke o zakupodavcu, odnosno vlasniku prostora, adresi i površini poslovnog prostora, uvjetima korištenja, datumu ugovora o zakupu, iznosu mjesečne zakupnine i drugo. U vlasništvu jedinica lokalne samouprave je 35 poslovnih prostora, a 15 poslovnih prostora je u vlasništvu drugih pravnih i fizičkih osoba. Poslovni prostor u Gradu Zagrebu, površine od 70,41 m² (u vlasništvu Republike Hrvatske), Stranka je u 2019. koristila bez naknade (neriješeni imovinskopravni odnosi), a plaćala je troškove struje, vode i plina.

Rashodi za materijal i energiju ostvareni su u iznosu od 368.232,00 kn i čine 5,2 % ukupno ostvarenih rashoda. Odnose se na plin u iznosu od 116.120,00 kn, električnu energiju u iznosu od 102.256,00 kn, motorni benzin i dizelsko gorivo u iznosu od 66.371,00 kn, sitni inventar (mobiteli, stolice, uredska komoda i ladice, fotoaparati, stalci s tiskom grafike, suncobrani, konferencijska stolica i drugi sitni inventar) u iznosu od 40.774,00 kn, drugi materijal (okviri za slike, plakete, vijenci, razni aranžmani od cvijeća, lampioni i razni potrošni materijal) u iznosu od 20.744,00 kn, uredski materijal (kuverte, papir, toneri) u iznosu od 18.731,00 kn te za materijal za održavanje i čišćenje u iznosu od 3.236,00 kn.

Drugi nespomenuti materijalni rashodi ostvareni su u iznosu od 314.440,00 kn i čine 4,4 % ukupno ostvarenih rashoda. Odnose se na rashode za reprezentaciju u iznosu od 253.837,00 kn, premije osiguranja u iznosu od 26.591,00 kn (prijevoznih sredstava 16.214,00 kn, druge imovine 10.377,00 kn), pristojbe i takse (RTV pristojba) u iznosu od 15.052,00 kn, novčane naknade u iznosu od 13.500,00 kn, međunarodne članarine u iznosu od 4.734,00 kn i tuzemne članarine u iznosu od 726,00 kn.

Rashodi za naknade članovima u predstavničkim i izvršnim tijelima, povjerenstvima i drugo ostvareni su u iznosu od 110.760,00 kn i čine 1,5 % ukupno ostvarenih rashoda. Odnose se na troškove službenih putovanja, i to prijevoza u iznosu od 65.823,00 kn, cestarina, parkiranja i tunelarina u iznosu od 33.991,00 kn, naknade za loko vožnju u iznosu od 6.156,00 kn te dnevnica u iznosu od 4.790,00 kn. Stranka vodi evidencije putnih naloga za središnjicu i za 12 županijskih organizacija, evidenciju o loko vožnji te evidencije o korištenju službenih vozila u službene svrhe. Rashodi za troškove prijevoza, cestarina, parkiranja, tunelarina i dnevnica ostvareni su prema uredno ispostavljenim putnim nalogima.

Za korištenje privatnih automobila u službene svrhe, Predsjedništvo je donijelo odluku u veljači 2018., kojom je određeno da se naknada troškova goriva za korištenje privatnih automobila u službene svrhe isplaćuje u visini od 2,00 kn prema prijeđenom kilometru. U skladu s navedenom odlukom, Stranka obračunava i isplaćuje naknadu za korištenje privatnog automobila u službene svrhe.

Naknade troškova zaposlenima ostvarene su u iznosu od 63.847,00 kn i čine 0,9 % ukupno ostvarenih rashoda. Odnose se na naknade za prijevoz za dolazak na posao i odlazak s posla u iznosu od 54.050,00 kn te službena putovanja (prijevoz na službenim putovanjima u inozemstvo) u iznosu od 9.797,00 kn. Naknade za prijevoz za dolazak na posao i odlazak s posla isplaćene su prema cjeniku autoprijevoznika koji je na snazi i odlukama regionalnog predsjednika i tajnika županijskih organizacija.

– Rashodi amortizacije

Rashodi amortizacije ostvareni su u iznosu od 206.922,00 kn i čine 2,9 % ukupno ostvarenih rashoda. Odnose se na amortizaciju obračunanu na uredsku i računalnu opremu, osobne automobile i računalne programe u skladu s odredbama Pravilnika o neprofitnom računovodstvu i računskom planu (Narodne novine 1/15, 25/17, 96/18 i 103/18 — ispravak).

– Financijski rashodi

Financijski rashodi ostvareni su u iznosu od 71.027,00 kn i čine 1,0 % ukupno ostvarenih rashoda. Odnose se na usluge platnog prometa i banaka (žiroračuni središnjice i podružnica) u iznosu od 41.324,00 kn, kamate na primljeni kredit i financijski najam u iznosu od 26.491,00 kn i zatezne kamate u iznosu od 3.212,00 kn.

– Rashodi za donacije (pomoći)

Rashodi za donacije (pomoći) ostvareni su u iznosu od 39.450,00 kn i čine 0,6 % ukupno ostvarenih rashoda. Odnose se na dane donacije sportskim klubovima u iznosu od 29.000,00 kn, osnovnoškolskoj ustanovi u iznosu od 5.250,00 kn, pomoć za pogrebne troškove člana Stranke u iznosu od 3.250,00 kn te udrugama u iznosu od 1.950,00 kn. Navedene donacije (pomoći) ostvarene su na temelju zahtjeva korisnika i zaključenih ugovora o donacijama.

– Drugi rashodi

Drugi rashodi ostvareni su u iznosu od 101.325,00 kn i čine 1,4 % ukupno ostvarenih rashoda. Odnose se na druge nespomenute rashode iz prijašnjih razdoblja u iznosu od 53.008,00 kn (rashodi nastali po usklađivanju stanja s jedinicama lokalne (regionalne) samouprave), kazne i ovrhe u iznosu od 34.578,00 kn (ovršna rješenja u iznosu od 27.911,00 kn i kazna zbog nedovoljne zastupljenosti kandidatkinja na predloženim listama za izbor članova predstavničkog tijela jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave u iznosu od 6.667,00 kn) te na otpisana potraživanja u iznosu od 13.739,00 kn.

– Višak/manjak prihoda

Višak prihoda za 2019. ostvaren je u iznosu od 617.884,00 kn, preneseni manjak prihoda iznosi 1.518.911,00 kn te manjak prihoda za pokriće u sljedećem razdoblju iznosi 901.027,00 kn. Odlukom Predsjedništva Stranke iz ožujka 2020., određeno je da će se manjak prihoda nad rashodima podmiriti iz viška prihoda tekuće godine.

b) Bilanca

Prema podacima iz Bilance na dan 31. prosinca 2019., ukupna vrijednost imovine te obveza i vlastitih izvora iskazana je u iznosu od 1.332.993,00 kn.

U tablici broj 3 daju se podaci o vrijednosti imovine te obveza i vlastitih izvora početkom i koncem 2019.

Tablica broj 3

Vrijednost imovine te obveza i vlastitih izvora

u kn

Redni broj	Opis	1. siječnja 2019.	31. prosinca 2019.	Indeks (3/2)
	1	2	3	4
1.	Nefinancijska imovina	493.821,00	302.566,00	61,3
1.1.	Neproizvedena dugotrajna imovina	156.457,00	78.228,00	50,0
1.2.	Proizvedena dugotrajna imovina	324.364,00	211.338,00	65,2
1.3.	Plemeniti metali i ostale pohranjene vrijednosti	13.000,00	13.000,00	100,0
2.	Financijska imovina	562.123,00	1.030.427,00	183,3
2.1.	Novac u banci i blagajni	433.660,00	886.469,00	204,4
2.2.	Depoziti, jamčevni polozi i potraživanja od zaposlenih te za više plaćene poreze i drugo	128.463,00	31.240,00	24,3
2.3.	Potraživanja za prihode	0,00	112.718,00	-
	Ukupno imovina	1.055.944,00	1.332.993,00	126,2
3.	Obveze	1.824.703,00	1.483.868,00	81,3
3.1.	Obveze za rashode	629.142,00	470.501,00	74,8
3.2.	Obveze za kredite i zajmove	1.195.561,00	919.505,00	76,9
3.3.	Odgođeno plaćanje rashoda i prihodi budućih razdoblja	0,00	93.862,00	-
4.	Vlastiti izvori	-768.759,00	-150.875,00	19,6
	Ukupno obveze i vlastiti izvori	1.055.944,00	1.332.993,00	126,2
	Izvanbilančni zapisi	3.689.674,00	409.674,00	11,1

Vrijednost imovine te obveza i vlastitih izvora koncem 2019. veća je za 277.049,00 kn ili 26,2 % u odnosu na stanje iskazano početkom godine, zbog smanjenja vrijednosti nefinancijske imovine i obveza za kredite te povećanja vrijednosti novčanih sredstava i vlastitih izvora.

Nefinancijska imovina u iznosu od 302.566,00 kn sastoji se od nematerijalne imovine (ulaganja u tuđi prostor) u iznosu od 78.228,00 kn, prijevoznih sredstava u iznosu od 102.015,00 kn, opreme i uredskog namještaja u iznosu od 109.323,00 kn, knjiga u iznosu od 10.000,00 kn i od umjetničkih djela (slike) u iznosu od 3.000,00 kn.

Financijska imovina u iznosu od 1.030.427,00 kn odnosi se na novac u banci i blagajni u iznosu od 886.469,00 kn te potraživanja u iznosu od 143.958,00 kn (iskazana u okviru potraživanja za prihode te depozita, jamčevnih pologa i potraživanja od zaposlenih te za više plaćene poreze i drugo). Stanje novca u banci i blagajni koncem 2019. iznosi 886.469,00 kn, a odnosi se na novac na računu kod poslovnih banaka u iznosu od 861.690,00 kn (23 kunska žiroračuna te jedan devizni žiroračun) i u blagajnama u iznosu od 24.779,00 kn (16 blagajni podružnica i blagajna središnjice).

Potraživanja iskazana u iznosu od 143.958,00 kn odnose se na potraživanja od jedinica lokalne samouprave u iznosu od 93.862,00 kn, ostala nespomenuta potraživanja u iznosu od 21.422,00 kn, potraživanja za naknadu štete u iznosu od 18.856,00 kn, jamčevne pologe za poslovne prostore u iznosu od 9.630,00 kn te predujmove u iznosu od 188,00 kn. Dospjela su potraživanja u iznosu od 134.328,00 kn. Do vremena obavljanja revizije (lipanj 2020.) potraživanja su naplaćena u iznosu od 109.741,00 kn ili 81,7 % dospjelih potraživanja.

Obveze u iznosu od 1.483.868,00 kn odnose se na obveze za rashode u iznosu od 470.501,00 kn (za materijalne rashode u iznosu od 245.054,00 kn, zaposlene u iznosu od 223.747,00 kn i predujmove u iznosu od 1.700,00 kn), za kredite i zajmove u iznosu od 919.505,00 kn te odgođeno plaćanje rashoda i prihode budućih razdoblja u iznosu od 93.862,00 kn. U odnosu na stanje iskazano početkom godine manje su za 340.835,00 kn ili 18,7 %. Dospjele su u iznosu od 470.501,00 kn. Do vremena obavljanja revizije (lipanj 2020.) obveze su podmirene u iznosu od 441.797,00 kn ili 93,9 % dospjelih obveza.

Obveze za kredite i zajmove početkom 2019. iznosile su 1.195.561,00 kn (obveze za kredit poslovnoj banci u iznosu od 557.143,00 kn, zajmove od fizičkih osoba u iznosu od 540.000,00 kn i obveze za financijski najam službenog automobila u iznosu od 98.418,00 kn). U 2019. Stranka je primila pozajmice od fizičkih osoba u iznosu od 325.000,00 kn. Tijekom 2019. otplaćeno je 601.056,00 kn (kredit banci 557.143,00 kn, pozajmice fizičkim osobama 10.000,00 kn te za financijski najam službenog automobila 33.913,00 kn). Stanje obveza za kredite i zajmove koncem 2019. iznosi 919.505,00 kn (pozajmice fizičkim osobama 855.000,00 kn te za financijski najam službenog automobila 64.505,00 kn).

Od predsjednika Stranke pozajmljeno je 225.000,00 kn, i to 100.000,00 kn na temelju ugovora o kratkoročnoj pozajmici iz svibnja 2017. te 125.000,00 kn na temelju ugovora o kratkoročnoj pozajmici iz svibnja 2019. Prema ugovoru o kratkoročnoj pozajmici iz svibnja 2017., ugovorena je beskamatna pozajmica, uz rok za povrat od šest mjeseci od dana uplate pozajmice na žiroračun Stranke. Rok vraćanja navedene pozajmice produžen je do konca studenoga 2019. (dodaci ugovoru zaključeni su u studenome 2017. i studenome 2018.). Novi ugovor o kratkoročnoj pozajmici zaključen je u svibnju 2019. u iznosu od 125.000,00 kn. Pozajmica je beskamatna, a rok za povrat pozajmice je šest mjeseci od dana uplate pozajmice na žiroračun Stranke. Do konca 2019. ugovorene pozajmice nisu vraćene te stanje pozajmica koncem 2019. iznosi 225.000,00 kn.

Od glavnog tajnika Stranke pozajmljeno je 800.000,00 kn na temelju tri ugovora o kratkoročnoj pozajmici, i to u iznosu od 500.000,00 kn na temelju ugovora iz travnja 2014., u iznosu od 100.000,00 kn na temelju ugovora iz lipnja 2017. te u iznosu od 200.000,00 kn na temelju ugovora iz lipnja 2019. Prema ugovoru o kratkoročnoj pozajmici iz travnja 2014., ugovorena je beskamatna pozajmica u iznosu od 500.000,00 kn, uz rok za povrat do ožujka 2020. (za produžetak roka vraćanja pozajmice zaključeno je pet dodataka ugovoru od ožujka 2015. do ožujka 2019.). Do konca 2019., vraćeno je 200.000,00 kn te stanje pozajmice iznosi 300.000,00 kn. Prema ugovoru o kratkoročnoj pozajmici iz 2017., ugovorena je beskamatna pozajmica u iznosu od 100.000,00 kn, uz rok za povrat od šest mjeseci od dana uplate pozajmice na žiroračun Stranke. Dodacima ugovoru koji su zaključeni u prosincu 2017., prosincu 2018. te studenome 2019. rok za povrat pozajmice produžen je do prosinca 2020. Prema ugovoru o kratkoročnoj pozajmici iz lipnja 2019. u iznosu od 200.000,00 kn, ugovorena je beskamatna pozajmica, uz rok za povrat od 12 mjeseci od dana uplate pozajmice na žiroračun Stranke te mogućnost produljenja uz pisanu suglasnost zajmodavca. Do konca 2019. ugovorene pozajmice vraćene su u iznosu od 200.000,00 kn te stanje pozajmica do konca 2019. iznosi 600.000,00 kn.

Od fizičke osobe pozajmljeno je 50.000,00 kn, prema ugovoru o pozajmici iz veljače 2016. Pozajmica je beskamatna. Do konca 2019. vraćena je pozajmica u iznosu od 20.000,00 kn, od čega u 2018. u iznosu od 10.000,00 kn, u 2019. u iznosu od 10.000,00 kn te stanje primljene pozajmice koncem 2019. iznosi 30.000,00 kn.

U kolovozu 2016., Stranka je s davateljem financijskog najma zaključila ugovor o financijskom najmu za nabavu službenog automobila u iznosu od 249.000,00 kn (s porezom na dodanu vrijednost). Plaćanje je ugovoreno u 60 obroka od kojih je prvi dospio u rujnu 2016. Ugovoreni su instrumenti osiguranja plaćanja financijskog najma (zadužnica i polica automobilske kasko-osiguranja). U 2018. otplaćeno je 31.643,00 kn, u 2019. 33.913,00 kn te stanje obveza koncem 2019. iznosi 64.505,00 kn.

Vlastiti izvori iskazani su koncem 2019. u negativnom iznosu od 150.875,00 kn, što je 617.884,00 kn ili 80,4 % više u odnosu na stanje početkom godine, a odnose se na vlastite izvore u iznosu od 750.152,00 kn i manjak prihoda za pokriće u sljedećem razdoblju u iznosu od 901.027,00 kn.

Izvanbilančni zapisi u iznosu od 409.674,00 kn odnose se na evidentiranje instrumenata osiguranja povrata primljenih kredita leasing društva za financijski i operativni najam vozila u iznosu od 219.674,00 kn, za osiguranje plaćanja goriva dobavljaču u iznosu od 100.000,00 kn, za osiguranje ugovora o najmu poslovnog prostora (gradovi Knin, Varaždin, Dubrovnik i Split) u iznosu od 75.000,00 kn, za osiguranje plaćanja dobavljaču električne energije u iznosu od 10.000,00 kn te za osiguranje poslovnoj banci za poslovnu karticu u iznosu od 5.000,00 kn.

III. REVIZIJA ZA 2019.

Postupci revizije provedeni su od 1. lipnja do 6. listopada 2020.

Ciljevi i područja revizije

U skladu s Međunarodnim standardima vrhovnih revizijskih institucija (ISSAI) i odredbama Zakona o Državnom uredu za reviziju, određeni su ciljevi financijske revizije.

Ciljevi revizije bili su:

- provjeriti istinitost i vjerodostojnost financijskih izvještaja
- provjeriti primjenu zakona i drugih propisa u vezi s organizacijom i financijsko-računovodstvenim poslovanjem
- provjeriti pravilnost stjecanja prihoda
- provjeriti pravilnost ostvarenja rashoda, odnosno provjeriti jesu li financijska sredstva korištena isključivo za ostvarenje ciljeva utvrđenih programom i statutom političke stranke
- provjeriti pravilnost izvršenja drugih transakcija.

Područja revizije određena su na temelju procjene rizika pojave nepravilnosti zbog prijevare ili pogreške. Radi procjene rizika, provjerene su unutarnje kontrole značajne za pripremu, sastavljanje i objavu financijskih izvještaja.

Kriteriji za izražavanje mišljenja

Kriteriji za izražavanje mišljenja o financijskim izvještajima su:

1. Zakon o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendum, koji je na snazi od 24. ožujka 2019.
2. Zakon o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija
3. Pravilnik o neprofitnom računovodstvu i računskom planu
4. Pravilnik o izvještavanju u neprofitnom računovodstvu i Registru neprofitnih organizacija (Narodne novine 31/15, 67/17 i 115/18).

Kriteriji za izražavanje mišljenja o usklađenosti poslovanja su:

1. Zakon o financiranju političkih aktivnosti i izborne promidžbe, koji je bio na snazi do 24. ožujka 2019.
2. Zakon o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendum, koji je na snazi od 24. ožujka 2019.
3. Zakon o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija
4. Pravilnik o načinu vođenja evidencija i izdavanja potvrda o primitku dobrovoljnih priloga (donacija) i članarina, izvješćima o primljenim donacijama za financiranje izborne promidžbe i izvješćima o troškovima (rashodima) izborne promidžbe te financijskim izvještajima za financiranje izborne promidžbe, koji je bio na snazi do 1. kolovoza 2019.
5. Pravilnik o načinu vođenja evidencija, izdavanja potvrda te unosa izvješća o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendum u informacijski sustav za nadzor financiranja, koji je na snazi od 1. kolovoza 2019.

6. Pravilnik o sustavu financijskog upravljanja i kontrola te izradi i izvršavanju financijskih planova neprofitnih organizacija
7. Pravilnik o izvještavanju u neprofitnom računovodstvu i Registru neprofitnih organizacija
8. Statut (2009.) i izmjene Statuta (2012. i 2016.)
9. Godišnji program rada te Financijski plan i izmjene Plana.

Metode i postupci revizije

Za potrebe prikupljanja revizijskih dokaza, proučena je i analizirana pravna regulativa te dokumentacija i informacije o poslovanju Stranke. Ocijenjeno je funkcioniranje sustava unutarnjih kontrola radi određivanja revizijskog pristupa. Podaci iskazani u financijskim izvještajima uspoređeni su s podacima iz prethodnog razdoblja i s podacima iz plana, u cilju utvrđivanja područja rizika. Također, pri utvrđivanju područja rizika, korištene su objave na mrežnim stranicama. Provjerene su poslovne knjige i knjigovodstvene isprave koje služe kao dokaz o nastalim poslovnim događajima. Provjerena je dosljednost primjene zakona, drugih propisa i unutarnjih akata. Za izračun i analizu značajnih pokazatelja, omjera i trendova, primijenjeni su odgovarajući analitički postupci. Obavljena je detaljna provjera vrijednosno značajnih stavki na pojedinim računima, dok su brojnije, vrijednosno manje značajne stavke provjerene metodom uzorka. Također, korišteni su izvještaji u vezi s pojedinim aktivnostima Stranke. Provjerena je dokumentacija u vezi s prihodima iz proračuna te od članarina i dobrovoljnih priloga (donacija). Također, obavljena je provjera dokumentacije u vezi s obračunom plaća i naknada, materijalnim rashodima, amortizacijom, financijskim te drugim rashodima. Obavljeni su razgovori sa zaposlenicima Stranke i osobama iz knjigovodstvenog servisa te su pribavljena obrazloženja odgovornih osoba u vezi s poslovnim događajima.

Nalaz za 2019.

Revizijom su obuhvaćena sljedeća područja: djelokrug i unutarnje ustrojstvo, sustav unutarnjih kontrola, planiranje, računovodstveno poslovanje, financijski izvještaji, prihodi, rashodi te imovina, obveze i vlastiti izvori.

Obavljenom revizijom za 2019. nisu utvrđene nepravilnosti.

Stranka u cijelosti prihvaća Nacrt izvješća o obavljenoj reviziji.

Provedba naloga i preporuka

1.1. Državni ured za reviziju obavio je financijsku reviziju Stranke za 2018., o čemu je sastavljeno Izvješće. O financijskim izvještajima i usklađenosti poslovanja izražena su bezuvjetna mišljenja. Revizijom za 2019. utvrđeno je da je postupljeno prema svim nalogima i preporukama.

U tablici u nastavku navode se nalozi i preporuke iz prošle revizije i njihov status.

Tablica broj 4

Provedba naloga i preporuka iz prošle revizije

Redni broj	Naziv područja ili potpodručja	Godina prošle revizije	Nalog ili preporuka	Rok prema Planu provedbe naloga i preporuka	Status
	1	2	3	4	5
1.	Planiranje	2018.	Financijskim planom planirati rezultat poslovanja.	2020.	provedeno
2.	Računovodstveno poslovanje	2018.	Iskazati u financijskim izvještajima i evidentirati u poslovnim knjigama prihode, rashode i obveze u skladu s odredbama Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija i Pravilnika o neprofitnom računovodstvu i računskom planu.	2019.	provedeno
3.		2018.	U poslovnim knjigama evidentirati rashode za gorivo i rashode za cestarinu na temelju putnih naloga na način da se omogući kontrola ostvarenih rashoda za gorivo i cestarine s obračunanim gorivom i cestarinama na putnim nalogima.	2019.	provedeno
4.		2018.	Sastaviti financijske izvještaje u skladu s odredbama Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija, a Bilješke uz financijske izvještaje u skladu s odredbama Pravilnika o izvještavanju u neprofitnom računovodstvu i Registru neprofitnih organizacija.	2019.	provedeno
5.	Rashodi za službena putovanja	2018.	Obračunati i isplatiti naknadu za korištenje privatnih automobila u službene svrhe u skladu s odlukom Predsjedništva Stranke, odnosno u visini od 2,00 kn po kilometru. Na primitke od nesamostalnog rada obračunati i uplatiti propisane poreze i doprinose.	2019.	provedeno

1.2. *Stranka prihvaća status naloga i preporuka iz prošle revizije.*